

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Censuris, In Qua Sex Disputationibus De Poenis Ecclesiasticis, deque
Irregularitate fusè tractatur, cum Indicibus necessariis

Castro Palao, Fernando de

Lugduni, 1669

5. De suspensionibus specialiter impositis Episcopis & capitulis
Ecclesiarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76667)

dentiam rei quæ tergiuersatione celari non possit. Ergo quando delictum incurritur aliquo ex his modis, suspensio contrahitur, cuius effectus est excludere ab officio, & beneficio, ut multis relatis comprobatur Nicol. Garcia 7. p. de benefic. cap. 14. num. 15. Et tamen inter Doctores discrimen: nam S. Antonin. 3. p. tit. 27. cap. 3. Syluest. verbo concubinarium. §. 4. Nauatr. c. 25. num. 76. asserunt quolibet Clericum etiam minoribus Ordinibus initiatum, hanc suspensionem incurere. At Couarou. Clement. ff. in r. 2. p. §. 1. num. 5. de homicidio. Ludouic. Lopez. 2. p. instructor. cap. 23. §. 31. Rodrig. sum. r. 1. cap. 202. numero 3. Valent. r. 4. disputat. 7. §. 18. p. 1. circa finem. censent solam Clericum in sacris constitutum, hanc suspensioni subiaci.

Verum esto iure antiquo lata esset suspensio aduersus concubinarium Clericum, quod difficultate non caret: si at spectato iure nouo Conc. Trident. sess. 25. capit. 12. de reformat. nulla est suspensio ipso iure lata, præter tam quæ aduersus Episcopum concubinarium à Concilio provinciali monitione, in iudicatur. Quod manifestè probatur ex dicto decreto Conc. Trid. ubi cauetur ne Clerici quicunque sint concubinas, aut alias mulieres de quibus possit haberi suspicio in domo vel extra, decinere, aut cum his vllam consuetudinè habeant, alioquin penis à sacris canonibus, vel statutis Ecclesiasticis impositis puniantur. Expende verbum *puniantur*, quod futurum est temporis, & actionem Iudicis denotat. Quod si post monitionem quæ specialis, & notitiam in facienda est, uti declaratur sacra Cardinalium congregatio, teste Barbof. in d. d. l. bo. Concilij in crimine perseverauerint, tertia parte fructuum, obuentuum ac proventuum omnium suorum beneficiorum, ac pensionum ipso facto priuantur. Si verò non pariterint secundæ monitioni omnibus fructibus suorum beneficiorum, & pensionum, ac tandem ab illorum administratione suspendendi sunt. Denique si post hanc monitionem pertinaces extiterint beneficiis perpetuo spoliati, & ad alia beneficia indigni reddi debent. De clericis verò non habentibus beneficia, neque pensiones statutum, ut iuxta delicti qualitatem pena carceris, suspensionis ab Ordine, & inhabilitatis ad beneficia obtinenda, antique modis ab Episcopo puniendi sunt. Infertur ergo ipso iure clericos Episcopo inferiores suspensioni non subiaci. Sicuti docuit Soto in 4. d. 1. q. 5. ar. 6. ad 2. Gutierrez. lib. 1. canon. q. 9. capit. 1. num. 43. Henric. lib. 1. 3. cap. 36. Garcia 7. p. de benefic. cap. 12. numero 33. Suar. disp. 31. sect. 4. num. 10. Auila de censur. 4. p. disp. 5. dub. 2. conclus. 1. Filiucius tract. 17. c. 7. num. 123. Bonac. disp. 3. de censur. in parit. q. 7. p. 4. Aloyfius Riccius in collect. decis. 4. p. d. d. 377. Episcopi verò si ab huiusmodi crimine non abstinuerint, & à Concilio provinciali admoniti non se emendauerint, ipso iure suspenduntur, & cum sit absoluta suspensio, intelligi debet ab officio, & beneficio.

6. Sexta. Sodomitam siue occultum, siue publicum suspensionem esse ab officio & beneficio asserunt graues Doctores. Couarou. in Clement. ff. in r. 2. p. §. 1. num. 6. Salcedo in pract. cap. 86. Iulius Clarus pract. crimin. §. sodomita. vers. irem clericis. Azor. 3. p. instit. moral. lib. 3. cap. 19. Maior. de irregularitat. lib. 5. cap. 47. Lambertin. de iur. patronat. lib. 1. c. 9. artic. 18. num. 4. Et alij. Docentur præcipuè ex Bulla Pij V. quæ in Bullario edita 70. in ordine, ubi Clericos tam diu nefas exerceat, omni privilegio clericali, dignitate, & beneficio Ecclesiastico presentis canonis autoritate priuat, ita ut per iudicem Ecclesiasticum à gradat. statim curia seculari tradantur. Deinde hoc crimen infamiam inducit, ac infames à beneficiis, executioneque suorum ordinum suspenduntur. c. infam. 3. q. 7. Ergo.

Nihilominus verius existimo nullam suspensionem ipso iure prædicto crimini siue publico, siue occulto annexam esse, quæ est sententia Nauatr. in sum. ar. 27. num. 249. Ygolin. de irregularitat. cap. 43. §. 2. num. 4. Grassi. lib. 2. cap. 90. numero 1. Henric. lib. 1. 3. cap. 36. & lib. 14. cap. 5. num. 1. Valen. 4. disputat. 7. §. 19. p. 1. vers. de quinta specie irregularitatu. Toled. lib. 1. cap. 74. num. 3. Suar. disputat. 31. sect. 4. numero 19. Auila 3. p. de censur. disp. 5. dub. 3. & 7. p. disputat. 4. dub. 7. Bonacina rom. 3. de censur. disputat. 5. quaest. 7. punct. 2. Filiuc. tractat. 17. cap. 7. numero 127. & aliorum apud ipsos Mouer, quia nullus est Textus ex quo hæc suspensio colligi possit. Quinimo ex cap. Clerici, de excessib. Prælator. colligitur non esse ipso iure priuatos, sed priuandos, & deponendos. Neque est verum infames esse ipso iure suspensos, sed potius durante infamia irregulares sunt, & impediti ab ordinum executione, non ob suspensionem, sed ob irregularitatem infamiam annexam. Pius verò denudans Clericos sodomitas privilegio clericali, dignitatibus, aliisque beneficiis Ecclesiasticis non suspensionem, neque irregularitatem inducit, sed iuris quæsti priuationem, ideoque sententia saltem declaratoria criminis necessaria est. Ad graues Doctores, Henric. lib. 1. 4. c. 5. r. 1. Auila 7. p. disp. 4. dub. 7. Prosper de Augustino in addit. ad summam Bullarj. Quaranti, verbo sodomita. limit. 5. Azor. 2. p. lib. 7. c. 18. ad finem existimare hanc constitutionem vsu receptam non esse.

Sed quidquid sit de hac sententia cuius veritas ex factis pendet, illud est certum prædictas penas à Pio V. in sua constitutione latas, non habere locum in perpetratis hoc crimen semel aut iterum. Sed in illud per vltim. & continuo exercendis. Vt Nauatr. cap. 27. num. 249. testatur sibi Gregor. XIII. respondisse, & pluribus relatis comprobatur Garcia 11. p. de benefic. cap. 10. §. 2. num. 198. Neque his obest quod Pius VI. in alia constitutione anteriori, quæ est eius 5. in ordine Bullarj, ubi Clericum sodomitam curia seculari tradendum præcipiens, non est vltus verbo exercendas, sed perpetratas, quod criminis reiterationem non exigit. Non inquam obstat, quia esto ad contrahendam penam impositam in prima constitutione Pij V. non exigatur huius criminis reiteratione: at ad contrahendas penas appositas in constitutione 70. necessarium est, ut alius relatus aduertit Garcia d. d. cap. 10. §. 2. num. 400. Præterquam quod prima constitutio censori potest declarata per secundam constitutionem, atque adeo verbum *perpetrantes*, intelligendum esse de perpetrata continua, & reiterata, sicuti verbum *exercentes*. Vt docuit Man. Rodrig. in sum. r. 1. cap. 208. num. 2. Petit. de Ledefin. 2. p. sum. r. tract. 27. cap. 15. conclus. 2. difficult. 1.

Septima. Raptores mulierum esse ipso iure suspensos ab officio testatur Bernard. Diaz. in pract. cap. 78. Alterius tractat. disp. 17. cap. 6. ad finem. eo quod in Conc. Trident. sess. 24. cap. 6. de reformat. dictum sit. *Raptor ipse, ac omnes illi consiliarius, auxiliarius, vel fauorem præbentes, sint ipso iure excommunicati, ac per se infames, omniumque dignitatum incapaces, & si Clerici sint, de proprio gradu deiciantur.* Qui delictus ipso iure videtur inductus, nam particula: *ipso iure in principio posita*, non solum ad penas laicis iniundas, sed etiam ad penas Clericis appositas referri videtur. Sed probabilis est partitam ipso iure ad solum excommunicationem, infamiam, & incapacitatem dignitatum referendam esse: non autem ad dejectionem, seu deponendum à proprio gradu Clericis appositam, quia hæc depositio quasi in clausula distincta apponitur, nec vnaquam depositio ipso iure incurritur ab huius sententia declaratoria criminis. Præterquam quod Concilium tenentem intendit penam latam in cap. eos. cap. de puella. 36. q. 2. ubi depositio non ipso iure fertur, sed secunda indicitur. Atque ita docent Suar. disp. 31. sect. 4. num. 48. Filiuc. tract. 17. c. 70. 136. Bonac. 3. de censur. disp. 3. q. 7. p. 3.

§. V.

De suspensionibus specialiter impositis Episcopis, & Capitulis Ecclesiarum.

- 1 Ob præuatum Ordinis collationem multipliciter Episcopos suspenduntur.
- 2 Item ob præuatum usum muneris Pontificalium.
- 3 Item suspenduntur Episcopi, si se inuicem in electionibus Episcoporum, in quibus ad Sedem Apostolicam appellatum est.
- 4 Item aduersus quoscuque Prælatos qui bona immobilia, & iura iuratum Ecclesiarum laicis non ad motum temporis subiciunt ab huiusmodi consensu Capituli, & specialiter curia Sedis Apostolicæ.
- 5 Deinde aduersus Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, qui domos suas locant alienigenis christianis.
- 6 Item aduersus Episcopos qui ex odio, vel amore contra iustitiam, & conscientiam propriam, in crimine hæresis procedunt, vel procedere omittunt.
- 7 Deinde aduersus Prælatos Ecclesiæ, procurantes ne Clerici capiuntur, & possint facilius ea intentione, ut beneficiis habitis resignent, aut dicantur à iure, vel ab homine ad beatitudinem curiam non possint ire.
- 8 Item aduersus Prælatos confirmationem recipientes à Sede Apostolica, si absque eiusdem Sedis literis authenticis administrationem suarum Ecclesiarum suscipiunt.
- 9 Item aduersus non seruantes quæ in Extraxig. suscepti regimini sub iur. Ne Sede vacante, præferantur, circa perceptionem fructuum primi, & secundæ anni.
- 10 Item aduersus Episcopum concubinarium, & à synodo provinciali monitum.
- 11 Item aduersus Episcopum vel eundem in eundemque penam contentam in cap. pessimam. 2. q. 8.
- 12 Item aduersus Episcopum necessariam correctionem accipientem contra immunitatem Sacramenti, vel Ordinis.
- 13 Item aduersus Episcopum qui ob quassum, seu pecuniam acceptam publicam, vel concedit indulgentias, seu facultatem ad casibus reseruatis absoluenti.
- 14 Item aduersus eos qui libros impij, Thoma non comburant.
- 15 Item aduersus Episcopos qui ad limina Apostolorum non accedunt tempore præscripto.

78 Tandem aduersus Episcopos, & Prælatos in monasteria monachum sibi subiectarum ingredientes absque necessitate.

Spe dictam est Episcopos non comprehendi sub generalia licentia suspensionis, eo quod in eod. quia periculosum de sententia excommunicata. in 6. expressè cauetur necessarium esse illorum fieri expressam mentionem, vt comprehendi intelligantur. Videndum igitur est quæ suspensiones sint ipsorum iure latae, in quibus Episcopi & eorum Superiores continentur.

Ob primum Ordinis collationem multipliciter Episcopus suspenditur. Primum si Ordinem simoniacè conferat ex Extrinsecis. 1. & 2. de simonia; & ex constitutione Pij V. vt superius declaratum est. Secundo si conferat primam tonsuram infanti, illiterato, conuulso, & non subito à collatione primæ collaturæ per annum suspenditur ex expresso Textu in cap. Nullus Episcopus de Tempore ordinum. Infans inquam dicitur qui septimum annum nondum expleuit. Huic ergo si Episcopus primam tonsuram conferat, in prædictam suspensionem incurrit, nisi forè Religionem infans intrauerit, saltem educandus ex consensu parentum, vel tuorum, vt cauetur in textu, & notat Glossa, verbo intrerit. Quod si ultra primam tonsuram Ordines maiores, vel minores infanti tribuas, non obinde suspensionem à collatione Ordinum contrahit, quia nullibi apposta est, & suspensio in dicto cap. nullus ad hanc causam extendi non debet, cum expressè ibi dictum sit à collatione clericalis tonsuræ distinetur nonerit se suspensum. Verbum illud dicitur dispositio intelligitur. Atque ita docent Suarez. disp. 31. sect. 5. num. 3. Bonac. disp. 3. q. 2. punct. 7. num. 3. Illiteratus verò dicitur qui sine rudimenta ignoras, & scribere, & legere nescit ex Concilio Trident. sess. 23. cap. 4. de reformatione. vt aduertit Bernard. Diaz præct. crimin. cap. 21. Henric. lib. 13. cap. 38. num. 2. Sayrus lib. 4. cap. 12. n. 8. Tolet. lib. 1. sum. cap. 48. Coniugatus verò qui matrimonium per verba de presenti contraxit. Huic si prima tonsura conferatur, confectus dicte suspensioni subicitur, nisi coniugatus velit Religionem intrare, aut ad sacros Ordines promoveri, prout est iuris Canonibus definitum, vt dicitur in prædicto Textu. Tandem interdicitur Episcopo in dicto cap. nullus Episcopus de Tempore ordinum. ne subito alieno primam tonsuram conferat. Quod si Ordines maiores, vel minores conferat, suspenditur à collatione per annum omnium ordinum non ex dicto cap. Nullus, sed ex cap. eos qui, de reuocato. ordinum. Quam suspensionem confirmauit Concilium Trident. sess. 23. cap. 8. de reformatione. Et in sess. 14. cap. 2. de reformatione. indicitur suspensio per annum à Pontificalibus Episcopo titulari, ordinari aliique abique literis dimissoris sui Prælati. Eadem suspensioni à Pontificalibus subicitur ex Bulla Urbani VIII. edita anno 1624. quæ incipit: Secreta aeternæ providentiæ, ordinans vltimum anam absque literis dimissionis sui Prælati recognitis, & approbatis in Vrbis à vicario Pontificis, aliis in locis à Nunciis, seu collectoribus illorum locorum; ordinari verò perpetuò suspenduntur. Ad idem referuntur suspensio à Pontificalibus absolute lata aduersus Episcopum conferentem Ordines in aliena diocesi absque licentia Ordinarij illius loci, vt in Concilio Trident. habetur sess. 8. cap. 1. de reformatione. Conferens verò Ordines bigamo, & publico peccati prohibetur à celebratione Missæ per annum. cap. Nullus pœnitentis in eod. dist. 55. quæ prohibetio potius habet rationem præcepti, quam suspensionis, vt constat ex illis verbis Textus: Missa sacra non præsumat. Vt aduertit Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 2. punct. 6. sicuti eidem pœnæ, seu præcepto subicitur qui inuitum, aut reclamantem præsumpserit ordinare. Vt dicitur in cap. Episcopus 74. dist. 8. & notant idem Bonac. supra. punct. 2. Ordinari verò indignum, seu minus dignum in sacerdotem à collatione tantum sacerdotialis Ordinis indicitur suspensio ipso iure, secundum Sayr. lib. 4. t. 2. num. 17. vel vt placet Suarez. disp. 40. sect. 8. n. 5. Bonac. tom. 3. de censur. disputat. 3. q. 2. punct. 3. ferenda præcipitur. Deinde Episcopus promouens Religiosum antequam professionem, seu vota in Religione approbata emiseric, suspenditur à collatione per annum illius Ordinis quem contulit, ex Bulla Pij V. in ordine 7. quæ incipit: Romanus Pontifex. Notanter dixi seu vota ob Religiosos Societatis Iesû, quibus à Gregor. XIII. in Bulla edita anno 1582. concessum est, vt possint absque titulo omnibus Ordinibus insigniti, sicut Religiosi professionem Societatis, quam aliorum Ordinum. Vt notauit Sayrus lib. 4. cap. 12. num. 1. Henric. lib. 13. cap. 17. num. 1. Fillucius tract. 17. cap. 8. num. 141. Bonac. t. 3. dist. 3. q. 2. punct. 16. Quod si vero Religioso absque licentia sui Prælati Ordines conferat, à communione aliorum Episcoporum reuocetur, quæ non est propria suspensio, sed pars quædam excommunicationis maioris. Ex cap. si quis fin. dist. & notauit Henric. lib. 13. cap. 38. num. 1. Sayrus lib. 4. cap. 12. num. 2. Fillucius tract. 17. cap. 8. num. 144. Bonac. tom. 3. de censur. disp. 3. q. 4. p. 7. conferens item sacros Ordines promissione, vel iuramento ab ordinario accepto quod nihil ab eo

exigat in defectum beneficii, aut patrimonij, suspensus est per viciniam à collatione Ordinum, ex expresso Textu in cap. si quis ordinauerit de simonia. Tandem conferens duos sacros Ordines eodem die, aut duobus diebus continuo ieiunio in triennalem suspensionem à collatione vtriusque Ordinis incidit ex cap. lictus de Tempore ordinum. quam censuram etiam non expressit Concilium Trident. sess. 23. cap. 3. prohibens eodem die duos sacros Ordines conferri, illam tamen non abrogauit.

Ob primum autem vsu moneris Pontificalis subicitur Episcopi suspensionis sententiæ multipliciter. Primum referunt aliqui suspensionem latam in cap. decernimus vlt. 18. dist. vbi Episcopus non promulgatus intra sex menses toti diocesi statuta facta in Concilio provinciali, excommunicatione per duos menses multatur. Similis pœna constituitur in cap. omnia nostra 10. q. 3. At cum excommunicationis nature omnimodò repugnet temporis determinatio, effectus hanc pœnam etiam sub nomine excommunicationis prolatam, non excommunicationem, sed suspensionem esse. Sed dicendum est hanc pœnam esse quandam excommunicationis partem, seu quandam priuationem, & præceptum, quo à communicatione aliorum Episcoporum segregatur Episcopus sic delinquens. Quæ pœna non est in vsu etiam in Hispania, vbi prædicti Canonis statuti sunt, vt docet Suarez disput. 31. de censur. sect. 5. num. 7. Fillucius tract. 17. cap. 8. n. 145.

Secunda fertur in cap. prouida de elect. lib. 6. aduersus Episcopos non seruantes constitutionem Concilij Lugdunensis reiatam in e. quædam eodem tit. & lib. per quam prohibetur de in electionibus Episcoporum in quibus ad Sedem Apostolicam appellatum est, se introritant ad electionem confirmandam, electumque consecrandum (etiam si partes voluntarie ab appellatione recesserint, sicuti recedere possunt appellatione Sedis Apostolicæ non præsentata) nisi prius facta inquisitione, an appellationi renunciatum fuerit absque simonia, & prauitate, & suspenduntur per annum à munere confirmationis, & consecrationis, vt in eo in quo deliquerint, puniantur. Et licet prædictus Textus Episcopos non expresserit, dubium non est quin sub hac suspensione comprehendantur, quia satis censetur expressè ratione materiæ, siquidem confirmare electionem Episcoporum, & electos consecrare Episcopis tantum competit, vt bene aduertit Suarez disp. 31. sect. 5. num. 8. Fillucius tract. 17. cap. 8. n. 147. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. q. 4. p. 6. num. 6. solumque comprehendit eos Episcopos, ad quos iure ordinario spectat prædictam inquisitionem facere, & electum confirmare, vt colligitur ex dicto cap. prouida, & notauit Bonac. num. 8.

Actio autem ob quam hæc suspensio incurritur, est remere procedere ad electi confirmationem, & consecrationem omnimodò inquisitione, an absque simonia, vel prauitate appellationi renunciatum sit. Nam esto Episcopus contra sui muneris obligationem hanc inquisitionem omisit, tamen ad confirmandum electionem, vel consecrandum electum non processerit, huic suspensioni non subicitur, quia hæc suspensio solum apposta est ob confirmationem electi, illiusve consecrationem, non præmissa inquisitione, an absque prauitate hoc est absque simonia, fraude, dolo, vi, & metu appellationi fuerit renunciatum.

Sed an ob solam confirmationem electi, vel ob solam consecrationem hæc censura contrahatur, difficultate non caret. Nam Textus in cap. prouida vtriusque actione, quæ est copulata, ibi: Ad confirmandas electiones, & consecrandos electos remere procedendo. Ergo vtrique actio necessaria est. Verum est hæc pars probabilis sit, probabilior est ob quamlibet illarum actionum suspensionem proportionatam incurri, ita vt procedens ad confirmandam electionem suspendatur ab electionum confirmatione per annum; procedens verò ad consecrandum electum, suspendatur à munere consecrationis, vt pœna delicti proportionetur, sicuti in dicto cap. dicitur. Et notauit Glossa ibi ver. in quo. Geminian. numero 6. Francus num. 2. Suarez disp. 31. sect. 5. num. 8. Alterius t. 2. disp. 16. cap. 2. vers. sed quæres. Bonac. tom. 3. de censuris disputat. 3. quest. 2. p. 6. numero 3. Neque obest Textum illum fuisse illa dictione copulata, quia id factum est ad exprimendam integram actionem prohibitam, & pœnam eidem appositam.

Tertia habetur in cap. hoc consultiſſimo, de rebus Ecclesiæ non alienand. lib. 6. aduersus quoscunque Prælatos qui bona immobilia, & iura suarum Ecclesiarum laicis non ad modicum tempus subiciunt absque consensu capituli, & specialia licentia Sedis Apostolicæ, nisi modo, & casibus à iure expressis. Et licet in prædicto Textu non videantur expressi Episcopi, satis exprimitur nomine Prælatorum, quod ipsi per antonomasiam competit, vt bene aduertit Suarez disp. 31. sect. 5. num. 10. Alterius t. 2. disputat. 12. cap. 4. vers. 3. Fillucius tract. 17. cap. 8. num. 147. Bonac. t. 3. de censur. disp. 3. quest. 4. punct. 16. num. 1. & 3. Hi igitur Prælati suspenduntur ab officio, & administratione Ecclesiæ; ab officia inquam Ordinis, & iurisdictionis, vt placet Suarez. disput. 31. sect. 5. num. 9.

Bonac. *disp. 3. quæst. 1. punct. 17. numero 7.* quia suspensio ab officio utramque comprehendit, tametsi Geminian. *dicto cap. hoc consilium numero 5.* Francus *numero 4.* Alterius *rom. 1. disp. 1. cap. 4. col. 4.* censet solum ab officio Ordinis suspendere; alias non exprimeretur suspensio ab administratione Ecclesie, cum in suspensione ab officio contineatur.

Verum hæc ratio non urget, quia exprimitur administratio Ecclesie, eo quod hæc temporalis sit, & ad suspensionem à beneficio pertineat. An verò hæc suspensio ab administratione extendatur ad administrationem cuiusvis Ecclesie, an tantum ad administrationem illius tantum Ecclesie; dissentiant Doctores. Nam aliqui censent extendi ad omnem administrationem, quia nullum verbum *ibi* apponitur ex quo restrictio colligatur. Sed rectius oppositum iudicavit Bonac. *d. punct. 16. num. 8.* Filliuc. *tract. 17. cap. 8. num. 148.* Suarez *disp. 31. sect. 5. num. 9.* quia esto in illa clausula non sit apponita restrictio, ex generali doctrina, quæ pena culpæ debet esse proportionata, & refectione paritur in eo in quod deliquit, sumitur. Cum igitur solum aduersus illam Ecclesiam in ea submissione Prælati de iure, efficitur solum ab administratione temporalium quæ in illa Ecclesia obtinent suspendendi. Quinimo probabilissimum est non suspendi in perpetuum sed triennio. Nam verbum *illud triennio* in Textu apposito, pro suspensione clericis inferioribus imposita Glossa *ibi verbo triennio* refert ad Prælatorum suspensionem quam sententiam approbat Bonac. *d. p. 16. num. 9.* aduersus Suar. *dicta sect. 5. n. 9.* Filliuc. *num. 147.*

Porro inferiores Clerici scientes prædicta bona immobilia, & iura laicis submitti à Prælati, neque superiora manifesta triennio à beneficiis quæ in illa Ecclesia obtinent, suspenduntur. Quod intelligendum est quando sufficienter cognouerint delictum, illudque probare potuerint, & sine graui incommodo, seu periculo grauis nocenti illud denunciare potuerint. Vt tradit Suarez, & Bonac. *locis alleg.*

Huic suspensioni reduci potest, quæ lata est in *Extrava. unica de rebus Ecclesie non alienand.* vbi Episcopus, vel Abbas alienans bona Ecclesie contra formam in ea constitutione præscriptam, suspenditur, vel potius interdicitur ab ingressu Ecclesie. Quod si in eo interdico per semestre perseverauerit, suspenditur ab administratione suæ Ecclesie in spiritualibus simpliciter, & abque vlla temporis determinatione. Alia similis suspensio in hac materia alienationis continetur in *Extrava. Ambitiosa de rebus Ecc. non alienand.* & in *Extrava. saluator. de Præbendis, & in constitutione Pauli II. quæ incipit: Cum omnibus,* de quibus Filliucius *tract. 17. cap. 8. num. 149.* & *seqq.* Bonac. *tom. 3. de censur. disp. 3. q. 4. punct. 17. & 18.*

Quarta continetur in *cap. 1. de usuris in 6.* aduersus Patriarchas, Archiepiscopos, & Episcopos, qui domos suas locant alienigenis, vel aliis non mundis de certis ipsorum publice usuris exercentibus, vel exercere volentibus voluntate publicè coniectata, aut si illos permittant in suis teris habitare. Quæ suspensio vniuersalis est, & absoluta, ac proinde ab officio, & beneficio: vti docuerunt Sayrus *lib. 4. cap. 17. num. 48.* Suarez *disp. 31. sect. 5. num. 15.* Filliuc. *tract. 17. cap. 8. num. 151.* Bonac. *1. 3. disp. 3. q. 1. punct. 5.* tametsi non videatur improbable solum ab officio iurisdictionis suspendi, vt pena culpæ commensuratur. Inferiores verò præfata permittere seu facientes excommunicationi subiiciuntur. Communitas verò interdicitur, vt ex dicto Textu constat, & notant Doctores relati.

Quinta habetur in *Clem. 1. §. verum de Hæreticis,* vbi Episcopi qui ex odio, vel amore contra iustitiam, & conscientiam propriam in crimine hæresis procedunt, vel procedere omittuntur triennio ab officio suspenduntur. Inferiores verò Episcopi non solum in crimine hæresis, sed in qualibet alia causa ad hærentem hæresi, si contra iustitiam, & conscientiam procedant, vel procedere omiserint excommunicationi subiiciuntur, sicuti aduertit Suarez *disp. 31. sect. 5. num. 16.* Filliuc. *tract. 17. cap. 8. numero 153.* Bonac. *disp. 3. quæst. 5. p. 10.*

Sexta fertur in *Clem. 1. de Pœnis* aduersus Prælatos Ecclesie, qui procurant, vt clerici capiantur à potestate temporali ea intentione, vt beneficia habita resignent, aut citari à iure, vel ab homine ad comparandum in Romana curia non possint ire. Suspendunturque per triennium à perceptione fructuum suarum Ecclesiarum; inferiores verò Clerici suis beneficiis ipso facto priuantur. Alicui tamen non videbitur improbabile illam triennem suspensionem non esse ipso iure latam, sed ferendam, quia Textus solum dicit; Suspendi sint, quod postea sententia intelligi potest. Sed quia in præfata sententia dicitur docet teste Suarez *disp. 31. sect. 5. num. 17.* Bonac. *1. 3. disp. 3. q. 4. punct. 13. num. 10.* ipso iure lata esse, id sustinendum est. Et licet hæc constitutio solum Prælatos expresserit, satis sub illo nomine Episcopi comprehenduntur, quia Episcopi sunt Prælati per autonomiam, vt

aduertit in præfati Filliuc. *tract. 17. cap. 8. num. 153.* Suarez *disp. 31. sect. 5. num. 19.* Bonac. *1. 3. disp. 3. quæst. 4. punct. 13. numero 9.* Alios verò Prælatos iurisdictionem quasi Episcopalem habentes, certum est comprehendendi. Hi igitur Prælati, vel Prælati inferiores huic penæ subiiciuntur, non ex eo quod capiant, detinente personam Ecclesiasticam, vt beneficium resignet, vel citatus ad comparandum coram Sede Apostolica non compareat; sed quia id procurant media temporali potestate. Quod si ipsi Prælati Ecclesiastici potestatem temporalem habeant, & ratione illius procurant à suis ministris Ecclesiasticam personam detineri, huic censuræ subiiciuntur. Secus verò si ipsi per propriam personam detineant, quia non detentio, sed detentionis efficax procuratio hæc constitutione puniuntur, vt constat ex illo verbo *Textus procurantes* quod strictè, & proprie intelligendum est. Sicuti aduertit Suarez *disp. 31. sect. 5. num. 19.* Bonac. *1. 3. disp. 3. q. 4. punct. 13. num. 6.* Alterius *1. 2. disp. 16. cap. 3. vers. oppositum.* Opus autem est, vt ea procuratio effectum sortiatur, huic est beneficium resignetur, vel detentus designato tempore non compareat, quia Textus inquit; *Donec beneficia sua resignent, aut ad Sedem Apostolicam citari venire non valeant,* vt tradit Cardinal. in præfati *num. 13.* Bernard. Diaz *tract. cap. 104.* Suarez *disp. 31. sect. 5. num. 10.* Filliuc. *tract. 17. cap. 8. num. 155.* Bonac. *d. p. 13. num. 5.*

Septima fertur in *Extrava. 2. de electione,* vbi Prælati Religionum, & Episcopi confirmationem recipientes à Sede Apostolica, aut ab ea promoti, si absque literis authenticis eiusdem Sedis administrationem suarum Ecclesiarum recipiant ab administratione fructuum suarum Ecclesiarum suspenduntur, irritanturque omnia gesta in huiusmodi regimine per prædictos Prælatos, & beneficiorum proventibus priuantur. Capitulum verò, seu Conciliarius harum Ecclesiarum qui huiusmodi Prælatos absque his literis receperit, à beneficiis suspenditur, donec gratiam à Sede Apostolica meruerit impetrare. Vide Suar. *disp. 31. sect. 5. num. 28.* Filliucius *tract. 17. cap. 8. num. 157.*

Octava continetur in *Extrava. suscepti regimini,* quæ est Ioann. XXII. sub tit. *Ne Sede vacante,* aduersus eos qui non seruant ea quæ in prædicta constitutione habentur, circa perceptionem fructuum primi, & secundi anni. Nam Episcopi, & eorum superiores à Pontificalibus, & ingressu Ecclesie suspenduntur. Capitulum verò, Collegium, seu Vniuersitas interdicitur, singulares personæ excommunicatione innotantur, si aliquid ultra ibi contenta perceperint, & infra mensem non restituerint cum effectu, à qua censura nequeat ab alio, quam à Pontifice absoluto, donec præfata plene restituerint. Facta verò restitutione suspensio, & interdictione cessat. Sicuti hæc notat Suarez *disp. 31. sect. 5. num. 22.* Filliucius, *tract. 17. c. 8. num. 158.* Bonac. *tom. 3. de censur. disp. 3. q. 4. punct. 11.*

Nonam fertur in *Conc. Trident. sess. 25. cap. 14. de reform.* aduersus Episcopum si (quod ab ipso concubinatus sit, & à Synodo provinciali monitus non se emendauerit, suspenditur namque ab officio, & beneficio, quia totum hoc continetur suspensio absolute prolata, & tradit in præfati Henricus *lib. 3. cap. 26. Aulæ 3. part. de censur. disputat. 5. dub. 2.* Suarez *disp. 31. sect. 5. num. 21.* Bonac. *tom. 3. disputat. 3. quæst. 7. p. 4. num. 4.* Filliuc. *tract. 17. cap. 8. num. 159.* Huic annexæ potest suspensio ab ordine lata in *cap. habuisti,* 3. *dicta.* aduersus Episcopum carnaliter cognoscentem eam cum qua ante consecrationem concubinatus habuit. Sed hæc non est suspensio ipso iure lata sed ferenda, vt aduertit Filliucius *tract. 17. cap. 8. num. 159.*

Decima continetur in *cap. pessimum 23. q. 8.* ibi enim suspenditur ab officio Episcopali per annum Episcopus relaxans incendiariis penam contentam in *dicto cap. pessimum.* Quæ est vt incendiarij excommunicentur, neque ab excommunicatione absoluantur, quousque damni illati restitutionem præstent, & iuramentum faciant præfati criminis amplius non committendi, & per annum Hierosolymis peregrinationem agant, vel in seruitio Dei in Hispania commoneant, aut alio in loco arbitrio Episcopi illa enim loca designata videtur non taxatiue, sed exemplariter, siquidem nulla est specialis ratio, eo quam potius in Hispania, quam alibi poenitentia agenda sit. Quinimo hæc poenitentia non videtur vlla recepta, sicuti hæc notauit Bonac. *1. 3. de censur. disp. 3. q. 1. punct. 9.*

Vndecima videtur ferri in *cap. quidquid 1. q. 1.* vbi Episcopus necessariam correctionem omnitens contra simoniacos in Sacramentis vel Ordinibus per duos menses excommunicationis sententia innotatur. Nomine autem excommunicationis suspensionem ab officio intelligit Glossa *ibi vers. excommunicationis.* Sayrus *lib. 4. c. 12. n. 48.* Filliuc. *tract. 17. cap. 8. num. 159.* Henricus *lib. 13. cap. 38. num. 1.* eo quod excommunicatio ad tempus ferri non solet. At Bonac. *disp. 31. q. 5. p. 6.* & 11. propriam excommunicationem intelligit, quia non implicat Pontificem pro determinato tempore excommunicationem iniungere. Cæterum cum communis sententia

rentia doceat excommunicationem esse censuram in correptionem delinquentis ordinatam, & in hoc a suspensione, & interdictione differre, quod suspensio, & interdictionem in puram poenam, & pro peccato præterito iniungi possunt, non autem excommunicatio quæ semper iniungenda est, ad comprimendam contumaciam, qua cessante tolli debet, efficitur poenam illam non esse propriam excommunicationem sed suspensionem ab officio, vel ut melius dicam, quamdam prohibitionem, seu privationem impositam cum aliis Episcopis non communicandi, sicuti eadem poena excommunicationis per duos menses imposita est in cap. decernimus 18. dist. aduersus Episcopos qui Concilio provinciali celebrato non conuocant Abbates, Presbyteros, & Clericos, & vniuersam suam D. accessus plebem, ut illis in Concilio provinciali gesta referant.

13 Duodecima continetur in Bulla 99. Pij V. quæ incipit: *Quam plenam*, aduersus Episcopum, qui ob quæstum, seu pecuniam acceptam publicas, seu concedit indulgentias, seu facultatem a casibus referuatis absoluenti. Hic ergo interdicitur ab ingressu Ecclesiæ, & a perceptione fructuum suspenditur, a qua absolui non potest nisi præstita facti satisfactione. Neque opus est ad hanc poenam incurrandam, ut Episcopus indulgentias per se ipsum publicet, sufficit si per alium, ut constat ex illis verbis *Appendi iusserunt*, ad quæ censura quæ inferri subiungitur referenda est, ut bene aduertit Bonac. *disp. 2. q. 3. p. 3. c. 1. num. 6.* Neque item est opus, ut facultas concessa sit pro casibus sibi referuatis, nam et concessa fuerit pro casibus referuatis Pontifici, huc censuræ locus est. Sicuti notauit Bonac. *supra, num. 3.*

14 Decimatercia suspensio fertur in Bulla Iulij III. incipiente: *Cum sicut*. Et in Bulla Clement. VIII. *Cum Hebraeorum malitia*, ætque suspensio, vel potius interdictionem ab Ecclesiæ ingressu, si libros impij Thalmud non comburant, sed potius permittant. Singulares personæ ob eorum retentionem, vel lectionem excommunicatione inodantur, ut suo loco dixi.

15 Decimaquarta lata est à Sixto V. in Bulla quæ incipit: *Romanus Pontifex*, & est in ordine aduersus Episcopos & his superiores, qui ad limina Apostolorum temporibus in prædicta Bulla statutis non accesserint per se, vel per alios si impediti sint, ut sua diæcesis statum referant. Tempus verò statum Italis est tercio quoque anno, Germanis, Gallis, Hispanis, & cæteris Europæis quarto, Remotioribus tam in Europa, quam Africa, & occidentalibus existentibus, quinto. Denique Asiaticis, & Orientalibus decimo quoque anno, qui computandus est ab anno quo prædecessor Apostolorum limina visitauit. Quod si Episcopus, & illo superior hanc exequi obligationem contempserit, ingressus Ecclesiæ ei interdicitur, & ab administratione Ecclesiæ tam in temporalibus, quam in spiritualibus, & à beneficiis suspenduntur, quoadquæ à Pontifice absolutionem meruerint obtinere, ut latius in dicta bulla exprimitur.

16 Decimaquinta sumitur ex Bulla Gregorij XIII. qua cauetur ne Episcopi, alique Prelati in Monasteria Monialium sibi subiectarum ingrediantur absque necessitate, alia prima vice ab ingressu Ecclesiæ interdiciuntur. Secunda suspenduntur à diuinis. Tertia excommunicantur. Sicuti latius explicauit *nacl. 16. de statu religioso*, vbi de Monialium clausura.

§. VI.

De suspensionibus specialiter contra Religiosos, latis.

- 1 Prima suspensio fertur aduersus Religiosos apostatas, Ordinem sacrum in apostasia recipientes.
- 2 Secunda aduersus Religiosos mendicantes, aliquem ad professionem suæ Religionis admittentes, non completo nouitiatus anno.
- 3 Tertia aduersus Religiosos Pralatos presidentes Monasterijs, Prioratibus, Ecclesijs, si iura, redditus, aut professiones prædicarum locorum ad longum tempus alicui concedunt, &c.
- 4 Quarta aduersus quoscunque Religiosos qui absque iusto titulo, & privilegio decimas rectoribus Ecclesiarum debitas usurpauerint.
- 5 Quinta aduersus Religiosos qui cum sint requisiti à Rectoribus Ecclesiarum, ut suis poenitentibus conscientiam faciant de decimarum solutione, scienter id omittunt.
- 6 Sexta aduersus Pralatos Religiosorum qui accepta ex aliquibus excessibus enumeratis in Clement. 1. de Priuilegijs infra mensem, postquam fuerint requisiti, non restituerint pari laes.
- 7 Septima aduersus Religiosos S. Benedicti non venientes forma

vestium præscripta in Clement. 1. de statu Monachorum.

- 8 *Octaua aduersus eosdem Religiosos qui venas omni, aut occupationi clamorosa astiterint.*
- 9 *Nona aduersus Religiosos presumptuos introducere mulieres in Monasteria virorum.*
- 10 *Decima refertur aduersus Fratres Ordinis Predicatorum, perturbantes officium Inquisitionis exercitum à Fratribus Minoribus, vel e contra.*
- 11 *Tandem refertur suspensio aduersus Religiosos Ordinis Predicatorum qui promori ad Episcopatum, vel aliam prælaturam, non restituerint Ordini ante promotionem libros, & alia à se possessa.*

Prima suspensio aduersus Religiosos continetur in cap. *consultationi*, *vir. de Apostata*, ibi enim apostata Ordinem sacrum in apostasia suscipientes, ab illius executione suspenduntur, quousque à Romano Pontifice dispensationem obtineant. Stante hac suspensione tamen ab apostasia recesserint, nequeunt ad superiorum Ordinem ascendere, quia interdicta executione inferioris Ordinis, censetur superioris recessio interdicta. Argum. *cap. cum illorum de sentent. excommunicationis*, & *leg. qui in dignitate Senatoriorum*. Et tradit Suarez *2. de censur. disp. 31. sect. 6. num. 3.* Sancia pluribus relatis *lib. 6. in decalog. cap. 8. num. 22.* Fillucius tractat. 17. *cap. 9. num. 166.* & sequentibus. Bonac. *tom. 3. de censur. disputat. 7. qu. 7. punct. 9.* Quapropter obtenta dispensatione huius suspensionis optime poterit qui fuit apostata, ad Ordines superiores promoueri, quia solum auctoritate illorum receptione impediatur, ut bene notauit Sanch. *d. cap. 8. numero 23.*

Notanter dixi Ordinem sacrum in apostasia suscipientes, quia textus in cap. *consultationi de Apostata* solum Ordinem sacrum recipientes expressit. Verum non desunt plures Doctores, quos refert Sanchez *lib. 6. decalogi cap. 8. num. 14.* & sequitur Bonac. *1. 3. de censur. disp. 3. q. 7. punct. 11. num. 1.* & sequ. allegantes apostatam irregularem esse. Ducuntur ex cap. *penult. vir. 50. dist. vbi* apostata prohibetur ad clericatum admitti. Præterea ex dicto cap. *consultationi*. Si enim apostata prohibetur exequi ordinem in apostasia susceptum, ideo est quia illum recipere prohibetur.

Cæterum verissima sententia est ob receptionem minorum Ordinum in apostasia nullam irregularem, neque aliam poenam impositam esse ipso iure. Nam ut recte aduertit Sanchez dicto cap. 8. numero 26. Textus in cap. *penult. vir. dist. non de apostatis*, sed de agentibus publicam poenitentiam loquitur; Textus vero in cap. *lib. non poenam ipso iure latam continet*, sed ferendam, cum non ipsi Apostatis, sed Prelatis præcipiatur, ne ad Clericale officium apostatas admittant, ibi: *Quos ad clericale officium non admitti iubemus*. Præterquam quod est Text. Concilij provincialis Arelatensis, cuius Canones extra provinciam vim non habent. Ex Textu in cap. *consultationi* solum inferitur præceptum esse apostatis durante apostasia sacrum Ordinem non suscipere, non autem impositam esse irregularem, alias qualibet prohibitio Ordinis suscipiendi irregularetas censenda esset. Acque ira docet Suarez *disputat. 31. sect. 6. numero 2.* Sanchez *lib. 6. in decalog. cap. 8. numero 26.* Fillucius tractat. 17. *cap. 9. numero 166.* Et latius dixi tractat. 16. *de statu religioso*, *disputat. 4. punct. 16.*

Secunda fertur in cap. *non solum. Cap. constitutionem, de Regularibus in 6.* aduersus Religiosos Mendicantes aliquem ad professionem suæ Religionis admittentes non completo nouitiatus anno. Et hi quidem suspenduntur à receptione quouslibet ad professionem, & poenis quæ pro grauibus culpis apponi in ea Religione consueuerunt, subiiciuntur. Et licet in cap. *non solum*, sermo sit tantum de Religiosis ordinum Predicatorum, & Minorum, at in *constitutionem* ad omnes Mendicantes prohibitio extensa fuit, ita ut non solum comprehendantur Mendicantes tempore Alexandri IV. & Bonifac. VIII. vigentes, sed qui postea creati sunt Vti ex communis docet Suarez *disputat. 31. section. 6. numero 7.* Henriquez *lib. 13. cap. 40. num. 3.* Sayrus *lib. 4. cap. 13. num. 14.* Sanchez *lib. 5. cap. 4. num. 8.* Fillucius tractat. 17. *cap. 9. num. 166.* Bonac. *tom. 3. disputat. 3. q. 8. punct. 15. num. 12.* Sed an huic suspensioni subiiciantur Moniales. Alij affirmant, alij negant, ut videre est apud Syluest. *verbo religio 3. q. 3.* Probabilius censo non comprehendit? quia esto masculinum sub se femininum solet continere, id plerumque est in favorabilibus, sed non in penalibus. Præterquam quod Moniales capaces non sunt suspensionis; tamen illis receptio Monialium interdici possit, ob immaturam, & indebitam alicuius receptionem.

Ex Religiosis viris ordinum Mendicantium grauis est difficultas, an huic poenæ singulares personæ subiiciantur, an Conuentus; Et ratio difficultatis est, quia Religiosorum ad professionem admissio, non Religiosis singularibus competit, sed Conuentui. Sed longè probabilius est omnes, & singulos